

Sygn. akt IV KK 613/21

POSTANOWIENIE

Dnia 5 stycznia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Antoni Bojańczyk

po rozpoznaniu w dniu 5 stycznia 2022 r.

w Izbie Karnej na posiedzeniu bez udziału stron (art. 535 § 3 k.p.k.),

sprawy **D. S.** skazanego z art. 245 k.k. i in. k.k.

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 24 maja 2021 r., sygn. II AKa [...],

zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w G.

z dnia 23 kwietnia 2020 r., sygn. IV K [...]

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;

2.obciążyć skazanego D. S. kosztami

sądowymi postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 23 kwietnia 2020 r., sygn. akt IV K [...], Sąd Okręgowy w G. uznał m. in. oskarżonego D. S. winnym tego, że w nocy z 30 na 31 grudnia 2018 roku, w Ś. i innych miejscowościach, działając wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, ścigając po ulicach wyżej wymienionej miejscowości samochód osobowy marki O. [...] nr rej. [...], którym poruszali się podejrzani w sprawie o sygn. akt PK IX WZ Ds [...] [...] Wydziału Zamiejscowego Departamentu do Spraw

Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej — Ł. B. oraz D. W., okazując wyżej wymienionym maczetę stosował wobec tych osób groźby uszkodzenia ciała i pozbawienia życia oraz przemoc w ten sposób, iż strzelając w ich stronę z nieustalonych urządzeń pirotechnicznych w tym z flary R. [...], narażał wyżej wymienionych na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, rozbijając przednią szybę oraz powodując wgniecenia karoserii pojazdu marki O. [...] nr rej. [...], stanowiącego własność P. R., spowodował uszkodzenie wyżej wymienionego samochodu powodując szkodę o wartości 2000 złotych, w celu wywarcia wpływu na podejrzanych Ł. B. oraz D. W., w związku z treścią składanych przez nich wyjaśnień, w toczącym się przeciwko nim, wskazanym powyżej śledztwie, dotyczącym działalności zorganizowanej grupy przestępczej, której członkowie dopuścili się szeregu przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu czym wyczerpał ustawowe znamiona przestępstwa z art. 245 k.k., art. 288 § 1 k.k. i art. 160 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to na mocy art. 245 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. skazał go na karę 3 (trzech) lat pozbawienia wolności (pkt. 15). Wobec tego oskarżonego sąd orzekł w przedmiocie zaliczenia na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności, okresu rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie (pkt. 16), obowiązek naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem opisanym odpowiednio w pkt I, V, VIII i IX przez zapłatę kwoty 2000 (dwa tysiące) zł na rzecz pokrzywdzonej P. R. (pkt. 17). Sąd orzekł ponadto o kosztach procesu.

Po rozpoznaniu apelacji wniesionych prokuratora co do oskarżonych S. B. i D. K. oraz obrońców wszystkich pozostałych oskarżonych (w tym D. S.) Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z dnia 24 maja 2021 r., sygn. akt II AKa [...], zmienił zaskarżony wyrok Sądu pierwszej instancji w ten sposób, że w jego pkt. 3 i 10 (oskarżeni S. B. i D. K.) uzupełnił zawarte w nim opisy czynów o sformułowanie „przy czym zarzucanego mu czynu dopuścił się publicznie i bez powodu, okazując przy tym rażące lekceważenie porządku prawnego”, podstawy prawne skazania uzupełniając o przepis art. 57a § 1 k.k. W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok sąd odwoławczy utrzymał w mocy.

Wyrok ten zaskarżyła kasacją (w części w której się on odnosi do utrzymania w mocy wyroku sąd pierwszej instancji skazującego D. S.) jego obrońca, adw. N.

L.-W., zarzucając w nadzwyczajnym środku zaskarżenia wniesionym od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z 21 maja 2021 r.:

„I. mogące mieć istotny wpływ na treść orzeczenia rażące naruszenia przepisów postępowania:

- art. 433 § 2 k.p.k. oraz art. 457 § 3 k.p.k., wyrażającą się w uchybiającym wynikającemu z tych przepisów standardowi rozpoznaniu środka odwoławczego, w szczególności zaś w rozpoznaniu podnoszonych w nim zarzutów w sposób nadmiernie uproszczony oraz sprzeczny z ich istotą, a w rezultacie prowadzący do zabsorbowania błędów popełnionych przez Sąd I instancji w zakresie ustalenia sprawstwa D. S. za zarzucany mu czyn;

- art. 457 § 3 k.p.k. poprzez brak wyczerpującego wskazania w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia na jakiej podstawie Sąd II instancji uznał, iż apelacja obrońcy skazanego D. S. w zakresie przypisania skazanemu zarzucanego mu czynu jest bezzasadna i nie zasługuje na uwzględnienie i ograniczenie się w tym zakresie w zasadzie wyłącznie do podzielenia argumentacji Sądu I instancji, przy jednoczesnym odstępianiu od własnych rozważań w tym zakresie;

- art. 437 k.p.k. poprzez utrzymanie w mocy zaskarżonego wyroku wskutek błędnego uznania, iż Sąd I instancji nie naruszył dyspozycji art. 7 k.p.k. w zw. z art. 5 § 2 k.p.k. i nie przekroczył zasady swobodnej oceny dowodów uznając winę skazanego D. S., podczas gdy uznanie to w zasadzie nastąpiło wyłącznie na podstawie niespójnych zeznań Ł. B. oraz D. W., którzy mieli interes osobisty w pomówieniu skazanego D. S., a zeznania te należało uznać jako nie wystarczające dla przypisania winy D. S.;

- art. 438 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. w zw. z art. 170 § 1 pkt 4 i 5 w zw. z art. 391 k.p.k. i art. 6 k.p.k. przez uznanie za bezzasadne zarzutu apelacji dotyczące nieustalenia przez Sąd I instancji danych osoby o pseudonimie „K.” oraz nieprzesłuchanie tej osoby w charakterze świadka, podczas gdy zgodnie z zeznaniami Ł. B. osoba ta miała być kierowcą samochodu, którego rzekomo pasażerem miał być skazany D. S., a tym samym nieprzeprowadzenie kluczowego dowodu dla ustalenia odpowiedzialności skazanego za zarzucany mu czyn;

- art. 438 pkt 2 k.p.k. w zw. art. 366 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. poprzez zaniechanie przez Sądy obu instancji wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy, w szczególności odstępianie od pełnej weryfikacji zeznań Ł. B. oraz D. W., w tym nieustalenie oraz nieprzesłuchanie osoby o pseudonimie „K.”, podczas gdy przesłuchanie potencjalnego kierowcy samochodu, którego pasażerem miał być D. S. było konieczne i niezbędne dla ustalenia prawidłowego stanu faktycznego sprawy

II. rażąco naruszenie prawa materialnego, które miało istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, a to:

- art. 245 § 1 k.k. poprzez zastosowanie tego przepisu w sytuacji, gdy zeznań świadków, tj. Ł. B. oraz D. W. wynikało, że zdarzenie z dnia 30-31 grudnia 2018 roku było aktem zemsty, za złożone przez nich wyjaśnienia w innej sprawie, w których pomówili om skazanych za szereg przestępczych czynów, podczas gdy przepis ten nie penalizuje aktów zemsty;

- art. 46 §1 k.k. poprzez jego zastosowanie i orzeczenie wobec D. S. obowiązku naprawienia szkody, podczas gdy z materiału dowodowego nie wynika, aby dopuścił się on uszkodzenia samochodu należącego do P. R., nadto, wysokość szkody nie została przez świadka udowodniona, bowiem jak świadek sama wskazała w swoich zeznaniach naprawa samochodu była nieodpłatna.

Jednocześnie z ostrożności procesowej [obrońca zarzuciła] rażąco niewspółmierność wymierzonej wobec skazanego kary pozbawienia wolności poprzez orzeczenie kary 3 lat pozbawienia wolności, przy jednoczesnym uznaniu, iż stopień społecznej szkodliwości czynu przypisanego jest znaczny i tym samym uznaniu, że jedynie kara pozbawiania wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania spełni wobec D. S. cele wychowawcze i zapobiegawcze, podczas gdy postawa skazanego przed popełnieniem przestępstwa a także po jego popełnieniu wskazują, iż wystarczająca dla celów prewencyjnych byłby wymierzenie kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania.”

W konkluzji kasacji jej autorka wniosła o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez uniewinnienie skazanego od przypisanego mu czynu, ewentualnie o

uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, ewentualnie o obniżenie wymiaru kary i wymierzenie jej w dolnej granicy ustawowego zagrożenia z warunkowym zawieszeniem jej wykonania.

Prokurator Prokuratury Okręgowej delegowany do Prokuratury Krajowej w odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja wniesiona przez obrońcę skazanego D. S., adw. N. L.-W., okazała się bezzasadna — i to w stopniu oczywistym.

Zarzuty oznaczone jako pkt I *tiret* 1 i 2 *petitum* kasacji nawiązują do naruszenia przez sąd *ad quem* obowiązków wynikających z art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. Twierdzenie autorki kasacji, jakoby sąd odwoławczy-Sąd Apelacyjny w [...] rażąco naruszył te przepisy, co miało się wyrazić w cyt.: „[...] uchybiającym wynikającemu z tych przepisów standardowi rozpoznaniu środka odwoławczego, w szczególności zaś w rozpoznaniu podnoszonych w nim zarzutów w sposób nadmiernie uproszczony oraz sprzeczny z ich istotą, a w rezultacie prowadzący do zabsorbowania błędów popełnionych przez Sąd I instancji w zakresie ustalenia sprawstwa D. S. za zarzucany mu czyn” nie znajduje żadnego oparcia w analizie treści pisemnych motywów wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 24 maja 2021 r. Wynika z nich, że — *primo* — wszystkie zarzuty podniesione w apelacji obrońcy D. S. zostały należycie rozważone (art. 433 § 2 k.p.k.), oraz — *secundo* — sąd odwoławczy w sposób hołdujący wymogom art. 457 § 3 k.p.k. podał, czym się kierował wydając wyrok oraz dlaczego zarzuty i wnioski apelacji sąd uznał za zasadne albo niezasadne (por. sekcję 3.1 uzasadnienia formularzowego, s. 4-14 uzasadnienia). Sąd Najwyższy aprobuje przedstawioną przez sąd odwoławczy argumentację jako trafną.

Postawienie zarzutu naruszenia przez sąd odwoławczy przepisu art. 437 k.p.k. (pkt I *tiret* 3 *petitum* kasacji) jest w tym sensie niezrozumiałe, że jego dyspozycja stanowi, że po rozpoznaniu środka odwoławczego sąd orzeka o utrzymaniu w mocy, zmianie lub uchyleniu zaskarżonego orzeczenia w całości lub w części. Co też nastąpiło, bowiem wyrokiem z dnia 24 maja 2021 r. Sąd

Apelacyjny w [...] częściowo zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w G. (pkt. 3 i 10 oraz uzupełnienie podstawy skazania o przepis art. 57a § 1 k.k.), zaś w pozostałym zakresie zaskarżone orzeczenie utrzymał w mocy. Dopiero kompleksowe odczytanie zarzutu wskazuje, że autorka kasacji upatruje rażącego naruszenia art. 437 k.p.k. w tym, że sąd odwoławczy cyt.: „błędnie uznał, iż Sąd I instancji nie naruszył dyspozycji art. 7 k.p.k. w zw. z art. 5 § 2 k.p.k. i nie przekroczył zasady swobodnej oceny dowodów uznając winę skazanego D. S., podczas gdy uznanie to w zasadzie nastąpiło wyłącznie na podstawie niespójnych zeznań Ł. B. oraz D. W., którzy mieli interes osobisty w pomówieniu skazanego D. S., a zeznania te należało uznać jako nie wystarczające dla przypisania winy D. S.”. W istocie więc autorka ponownie nawiązuje do rzekomej wadliwości przeprowadzonej przez sąd odwoławczy kontroli odwoławczej. W tym zakresie należy odesłać do rozważań odnoszących się do postawionego w kasacji zarzutu naruszenia przepisów art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k.

Zarzuty oznaczone jako pkt I *tiret* 4 i 5 *petitum* kasacji są oczywiście bezzasadne. Podniesienie zarzutu naruszenia przez sąd odwoławczy „art. 438 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 170 § 1 pkt 4 i 5 k.p.k. w zw. z art. 391 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k.” jest całkowicie niezrozumiałe, zważywszy na to, że takiego zarzutu obrońca skazanego D. S. w zwyczajnym środku zaskarżenia nie sformułowała. Jeśli chodzi o zarzut naruszenia art. 366 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k., to należy wskazać na to, że w procesie o istotnych (i gwarantowanych przez ustawodawcę) elementach kontradyktoryjnych, to przede wszystkim do obrońcy należy inicjatywa dowodowa. Nie bez powodu w treści art. 167 k.p.k. na pierwszym miejscu wymienia się przeprowadzanie dowodów na wniosek stron. Tymczasem w apelacji obrońca nie sformułowała wniosku dowodowego o ustalenie i przesłuchanie osoby o pseudonimie „K.”, starając się wyłącznie wykazać, że to sąd — a nie obrońca — był w tym zakresie pasywny. Niezależnie od tego trzeba wskazać iż, do zarzutu nawiązującego do naruszenia wskazanych przepisów (pkt. II *tiret* 1 *petitum* apelacji) trafnie odniósł się sąd odwoławczy, wskazując w pisemnych motywach na to, że „skład osobowy grupy osób uczestniczącej w pościgu za pokrzywdzonymi ustalono w oparciu o inne przeprowadzone prawidłowo i szczegółowo wymienione w uzasadnieniu wyroku dowody, nie sposób twierdzić,

aby sąd *meriti* nie przeprowadził dowodów niezbędnych dla dokonania prawidłowych ustaleń faktycznych. Tak więc dalsze prowadzenie postępowania dowodowego z urzędu w tym zakresie było zbędne, skoro dysponowano dowodami niezbędnymi dla prawidłowego orzekania [...] zarzut obrazy art. 167 k.p.k. w zw. z art. 366 k.p.k. okazał się całkowicie chybiony” (sekcja 3.2 uzasadnienia formularzowego wyroku Sądu Apelacyjnego w [...], s. 15).

Zarzuty oznaczone jako pkt. II *tiret* 1 i 2 *petitum* kasacji są także oczywiście bezzasadne. Twierdzenie autorki kasacji, iż w toku postępowania odwoławczego doszło do rażącego naruszenia prawa materialnego w realiach sprawy miało — z punktu widzenia rygorów procesowych obowiązujących w postępowaniu kasacyjnym — charakter podwójnie ułomny.

Otóż, po pierwsze, pod pozorem podniesienia zarzutu naruszenia prawa materialnego autorka nadzwyczajnego środka zaskarżenia nie kwestionuje wcale błędnego zastosowania prawa bądź wadliwej jego interpretacji skutkującej nieprawidłowym zastosowaniem przepisu prawa materialnego, lecz — dokonane w sprawie przez sąd pierwszej instancji — ustalenia faktyczne, co jest w postępowaniu kasacyjnym niedopuszczalne. Wskazuje więc, że cyt.: „zdarzenie z 30-31 grudnia 2018 r. było aktem zemsty za złożone przez [pokrzywdzonych] wyjaśnienia w innej sprawie”. Zatem autorce kasacji wcale nie chodzi o to, że Sąd Apelacyjny w [...] miał do prawidłowo ustalonego stanu faktycznego zastosować wadliwie obowiązujące przepisy prawa materialnego (czego sąd ten *nota bene* nie czynił w niniejszej sprawie, por. uwagi poniżej), ale o to, że na tle alternatywnego stanu faktycznego, zaprezentowanego i forsowanego w kasacji jako trafny, kwalifikacja czynu przypisanego oskarżonemu D. S. miałaby być wadliwa.

Tymczasem trzeba przypomnieć, że w zakresie przestępstwa przypisanego skazanemu S. w postępowaniu ustalono następujący stan faktyczny cyt.: „w nocy z 30 na 31 grudnia 2018 roku, w Ś. i innych miejscowościach, działając wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, ścigając po ulicach wyżej wymienionej miejscowości samochód osobowy marki O. [...] nr rej. [...], którym poruszali się podejrzani w sprawie o sygn. akt PK IX WZ Ds [...] [...] Wydziału Zamiejscowego

Departamentu do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej — Ł. B. oraz D. W., okazując wyżej wymienionym maczetę stosował wobec tych osób groźby uszkodzenia ciała i pozbawienia życia oraz przemoc w ten sposób, iż strzelając w ich stronę z nieustalonych urządzeń pirotechnicznych w tym z flary R.[...], narażał wyżej wymienionych na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, rozbijając przednią szybę oraz powodując wgniecenia karoserii pojazdu marki O. [...] nr rej. [...], stanowiącego własność P. R., spowodował uszkodzenie wyżej wymienionego samochodu powodując szkodę o wartości 2000 złotych, w celu wywarcia wpływu na podejrzanych Ł. B. oraz D. W., w związku z treścią składanych przez nich wyjaśnień, w toczącym się przeciwko nim, wskazanym powyżej śledztwie, dotyczącym działalności zorganizowanej grupy przestępczej, której członkowie dopuścili się szeregu przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu”.

Twierdzenie dotyczące nieprawidłowego zastosowania przepisu art. 245 k.k. mogłoby mieć rację bytu tylko na tle odmiennie ustalonego przez sąd stanu faktycznego, co jednak, jak powiedziano powyżej, w sprawie nie miało miejsca.

Po wtóre, abstrahując od powyższych, fundamentalnych zastrzeżeń co do konstrukcji tego zarzutu kasacyjnego, należy stwierdzić, że jest on w istocie skierowany w p r o s t przeciwko orzeczeniu sądu pierwszej instancji: wszak Sąd Apelacyjny w [...] zaskarżonym obecnie kasacją wyrokiem z dnia 24 maja 2021 r. nie stosował w sprawie wskazanego przez obrońcę D. S. przepisu art. 245 k.k., lecz jego rola polegała na przeprowadzeniu kontroli apelacyjnej i rozpoznaniu zarzutów podniesionych we wniesionych w sprawie środkach odwoławczych (wyrok Sądu Okręgowego w G. w odniesieniu do tego oskarżonego został utrzymany w mocy przez sąd *ad quem*; sąd ten nie orzekał reformatoryjnie). Przepis art. 519 k.p.k. jednoznacznie stoi na przeszkodzie formułowaniu tego typu zarzutów w postępowaniu kasacyjnym.

Analogicznie — odwołując się do przytoczonego powyżej stanu faktycznego ustalonego przez sąd *meriti* i zaaprobowanego procesowo przez sąd drugiej instancji — należało odnieść się do wyartykułowanego przez autorkę kasacji

wniesionej w imieniu skazanego D. S. zarzutu naruszenia przez zaskarżone orzeczenie Sądu Apelacyjnego w [...] przepisu art. 46 § 1 k.k.

Brzmienie sformułowanego przez obrońcę zarzutu świadczy bez żadnej wątpliwości o tym, że autorka kasacji zmierza do podważenia dokonanych w sprawie ustaleń faktycznych: „...z materiału dowodowego nie wynika, aby [D. S.] dopuścił się uszkodzenia samochodu należącego do P. R. [...]”.

Jak jednak wynika z przytoczonego powyżej opisu czynu przypisanego skazanemu D.S., sąd *meriti* przyjął, że efektem ostrzelania m. in. przez oskarżonego z nieustalonych urządzeń pirotechnicznych w tym z flary R. [...] samochodu należącego do P. R. było cyt.: „[...] rozbicie przedniej szyby oraz spowodowanie wgniecenia karoserii pojazdu marki O. [...] nr rej. [...] [czyż oskarżony] spowodował uszkodzenie wyżej wymienionego samochodu powodując szkodę o wartości 2000 złotych”. Do kwestii podniesionej przez autorkę kasacji, rzekomej „nieodpłatności” naprawy zniszczonej szyby samochodu P. R. sąd odwoławczy odniósł się na s. 19-20 uzasadnienia, stwierdzając, że pokrzywdzona cyt.: „faktycznie nie wywiązała się z obowiązku dostarczenia sądowi rachunku za wstawioną szybę, nie dysponowała bowiem rachunkiem za naprawę blacharsko-lakierniczą. Okoliczność ta w żadnym stopniu nie decyduje jednak o bezzasadności jej roszczeń. [...] P. R. naprawiła uszkodzenia pojazdu spowodowane przez oskarżonych i doprowadziła pojazd do stanu poprzedniego, a zgodnie z treścią jej zeznań naprawa ta została dokonana odpłatnie, orzeczenie obowiązku naprawienia szkody poprzez zapłatę na jej rzecz sumy, która oscyluje w granicach cen rynkowych należy [zatem] uznać za słuszne, gdyż szkoda ta, wbrew twierdzeniom obrońcy oskarżonego M. K. istniała w chwili orzekania”.

Podniesiony z „ostrożności procesowej” zarzut rażącej niewspółmierności kary jest w postępowaniu kasacyjnym niedopuszczalny (art. 523 § 1 zd. drugie k.p.k.).

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy oddalił kasację obrońcy skazanego D. S. jako oczywiście bezzasadną, o kosztach sądowych postępowania kasacyjnego orzekając w oparciu o treść przepisów art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k.

A.S.